

NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-3-6
Administracja - 10-114-6
Prenumerata miesięczna zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 63 Rok I.
GRODNO
piątek 3 paźdz. 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m. m. za tekstem 20 gr. Drobnie za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ sro. 8-mio szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówniku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

„Clou“ Sezonu! Najwspanialszy, najwystawniejszy, najsensacyjniejszy, najefek-
towniejszy—dawno oczekiwany nadzwyczajny film sezonu! „Clou“ Sezonu!

Kino LIRA

SZAŁ NAMIĘTNOŚCI

Monumentalny dramat w 2 serjach—wyświetlanych jednocześnie. Rzeź dzieje się w El Paso w Meksyku, oraz w Bombaju w Indjach

W rolach głównych: **Dorota Dalton, Mildred Harris, Conrad Nagel, Teodor Kozłowski**

Premjera! 12 aktów razem Premjera!

Kino EDEN

CYRK MARCCO

W rolach głównych atleta MARCCO i 2 premjowane piękności Loti Loring i Hona Matjakowska. Pożar menezjerki. Polowanie na lwy. Sensacyjny akt gimn. na tyczce bambusowej. Przedstawienie cyrkowe.

Ceny niepodwyższone

Czy to jest kradzież?

Biblioteka Magistracka rozesała do wielu osób następujące wezwania:

Do p. X.
Uprasza się w terminie 5-ciodniowym przetrzymać książkę №., opłatę za korzystanie i karę za przetrzymanie, złożyć w bibliotece miejskiej

Winni dalszego zatrzymywania lub przywłaszczenia, będą pociągnięci do odpowiedzialności karnej a książki zostaną odebrane lub te-razniejsza wartość takowych będzie ściągnięta w drodze administracyjnej. Ponadto nazwiska tych osób zostaną ogłoszone w gazetach miejscowych.

Magistrat m. Grodna.

Jak widać z powyższego różne osoby z inteligencji (boć ta sfera głównie czytuje książki) nie poczuwają się do obowiązku zwracania pożyczonych w bibliotece książek.

Z objawem braku poczucia praw cudzej własności w tej dziedzinie spotykamy się na każdym kroku i to nie tylko w tym wypadku, gdzie zachodzi kwestja pozostawienia ekwiwalentu gotówkowego w wypożyczalni lecz tam nawet, gdzie książka dostaje się jako przedmiot bez zastawu dany do chwilowej używalności, z zastrzeżeniem zwrotu.

W tej dziedzinie panuje u nas prawo nie złej woli lecz karygodnego niedbalstwa, które, równając się złej woli, winno być piętnowane publicznie i karane sądownie, jak za zwykłe przywłaszczenie cudzej własności. Jeżeli raz i drugi ktoś kilka tygodni posiedzi w areszcie za przyswojenie cudzej książki, to nastąpi opamiętanie i normalny pogląd na to fałszywie dziś komentowane pojęcie. Biblioteczki Miejskiej radzimy sprawy skierować do sądu a nazwiska ogłosić w pismach.

Drogi wodne

Jak wiadomo stworzone zostało Tow. Akc. pod nazwą „Drogi wodne w Polsce”, mające na celu budowę sieci wodnych, połączeń dla latwiejszego i tańszego transportu bogactw naturalnych i przetworów przemysłu.

Za wiele już pisano o tym fakcie, oraz zbyt jasnym i zrozumiałym jest jego doniosłość, aby należało się rozpisywać w tym kierunku, powiemy jedynie, krótko, że powstanie podobnej instytucji było rzeczą niezbędną a rozwój i szybkość mających się dokonać prac w tym kierunku są uzależnione od zrozumienia doniosłości przez ogół i rozmiaru kapitałów zakładowych i obrotowych towarzystwa, uzależnionych od akcji zapisów w poczet członków spółki.

I. Etapem budowy dróg wodnych w Polsce ma być uregulowanie połączenia od Gopla, prastarej kolebki państwowości Polskiej w kierunku Bydgoszczy, Warty i Poznania, które uprzemysłowione, gęsto zaludnione i najbogatsze, przez szybki swój rozwój gospodarczy ułatwią dalsze prace.

II. Etapem jest linja Bugu, Kanał Królewski, Prypeć - Dniepr i Warszawa - Łowicz, Łęczycza - Kolo, Kontin.

III. Etapem jest Łęczycza - Łódź - Częstochowa - Śląsk - Kraków.

IV. Etapem jest Kraków - San - Lwów - Brody - Styr - Prypeć.

V. I dalszymi etapami są kanały i rzeki wileńskie.

Kapitał zakładowy T wa, tworzy się z akcji, na okaziciela których właścicielem powinien być każdy obywatel kraju primo ze względu na doniosłość przedsięwzięcia, następnie dzięki nadzwyczajnej taniości, gdyż jedna akcja kosztuje zaledwie 10 zł. i to płatnych w 2 ch ratach i 2 zł. od akcji na Koszta organizacyjne, zwłaszcza że nie jest to żadna filantropja, lecz dobrze zrozumiały interes finansowy, przedsiębiorstwo bowiem podobne bezwzględnie będzie doskonale rentowało.

W poczet akcjonariuszów zapisują się gromadnie ciała zbiorowe, komunalne, zrzeszenia gminne i t. p. zarówno jak mnóstwo osób prywatnych na mniejszą lub większą ilość udziałów.

Conto: P. K. O. Warszawa 7830.

Czytajcie i prenumerujcie w
„Nadniemeński Kurjer Polski“

Tydzień lotniczy

Stosownie do zapowiedzi zapoznajemy czytelników z programem tygodnia L. O. P. P.

przez zamieszczenie wyciągu z protokołu posiedzenia ogólnego Komitetu „Tygodnia Lotniczego” L. O. P. P. w Grodnie dn. 23 września 1923 r. Na posiedzenie przybyło 45 osób zaproszonych przedstawicieli urzędów państwowych i komunalnych, organizacji społecznych, związków szkół, duchowieństwa, prasy, oraz poszczególnych osób.

Po zagajeniu posiedzenia przez prezesa miejscowego Komitetu p. Ed. Stępniewskiego i wyjaśnieniu znaczenia „Tygodnia Lotniczego” przystąpiono do ustalenia programu i wyboru sekcji z wyznaczeniem odpowiedzialnych osób w poszczególnych imprezach w „Tygodniu Lotniczym” L. O. P. P. w Grodnie.

4 października sobota.

1) Wieczorem o godz. 6 po poł. w teatrze miejskim odczyt publiczny propagandowy L. O. P. P. w Grodnie.

Prelegenci pp. kap. Romejko i inż. Cytarzynski.

2) Od godz. 19 do 20 m. 30 orkiestry wojskowe i straży ogniowej przy pochodniach przechodzą ulicami miasta, oznajmiając muzyką rozpoczęcie „Tygodnia propagandy” L. O. P. P. w Grodnie i powiecie.

sekcja organizacyjna: p. p. D-ca O. W. pułk. Luberański, Prezydent miasta Stępniewski i ppłk. Okulicz-Kozaryn.

5 października—Niedziela.

1) Nabożeństwo uroczyste na intencję powodzenia zamierzeń Ligi z odpowiednim kazaniem (w kościołach rz. kat., prawosł., w ewangelickim i w synagodzie).

Zarząd Komitetu wystosuje odpowiednie pisma do ks. Dziekanów, Pastora i Rabinatu.

2) Kwista publiczna — sprzedaż znaczków na ulicach przez cały dzień w dwie zmiany przez uproszone panie.

sekcja organizacyjna: Pp. Zarzycka, Łączyńska, Reznikowiczowa i Langbortowa.

Uwaga: W razie ew. deszczu kwista przeniesie się na 12. X.

3) Mecz piłki nożnej o godz. 3 m. 30 po poł. sekcja organizacyjna: p. kap. Michalik.

4) Koncert orkiestr wojskowych na placu Batorego, w ogrodzie Miejskim i przed Magistratem od godz. 15 do 18. 30.

sekcja organizacyjna: Pp. D-ca O. W. pułk. Luberański i Prezydent miasta Stępniewski.

5) Lotne koncerty kabaretowe od godz. 19 do 20 w kawiarniach i od godz. 23 do 1 w restauracjach — na rzecz tygodnia.

sekcja organizacyjna: Pp. Stefanowicz-Nowicka, Bielecka, Miłobędzki, por. Kowalski, Stelmaszek i Gutman.

d. c. n.

KRONIKA

Teatr Miejski

Dzisiaj powtórzenie farsy „Dwaj me zowie pani Marty”, której premiera we środę, została przyjęta z entuzjazmem przez licznie zbraną publiczność.

W próbach: „Wiera Mircewa” sztuka kryminalna w 4 aktach Leona Urwanca z p. Wandą Skarzyńską, która wystąpi po raz pierwszy w roli tytułowej. „Kochanek od serca” lekka komedia pełna humoru i prawdziwego sentymentu Lucjana

Verneul'a z panią Haliną, Cieszkowską, która wystąpi gościnnie w roli Karoliny, oraz z p. Urbańskim i Sulimą.

Namysłowski

Na sam dźwięk tego słowa nogi automatycznie wybijają, zaczynają hołupce i przydrepywać w mazurówym tempie, a w uszach dźwięczy niezapomniane „świr świr za kominem”, które od tylu dziesiątków lat z co raz tanimi przyśpiewkami, tej jedynej w swoim rodzaju orkiestry, są stale i niezmiennie aktualnymi i ułemi.

W dzisiejszej orkiestrze Namysłowskiego numery te nie stanowią już typowego charakteru zespołu, na początkach jednak unormowania orkiestry chłopięcej przez ojca dzisiejszego dyrygenta były jedynymi wykonawczymi utworami i one to właśnie stworzyły nieśmiertelną sławę, która niczem opoka ostała się przed wszechniszczącym zębem czasu.

Dzisiaj Namysłowski (junior) gra oberki i mazury na okrasę, na isk jednak główny kładzie na rzeczy poważniejsze, zapominając, że grane one bywają przez inne orkiestry, również dobrze, jeżeli nie lepiej, gdy tym czasem tych specjalnych utworów żadna orkiestra tak, jak ta zagrać nie potrafi. Po za oberkami i mazurami wykonanymi z szaloną werwą a wywołującym i niebywałym entuzjazmem na wyróżnienie zasługuje wykonanie „Humoreski” Dworzaka, oraz wiązanki Szopenowskich melodji zagranych na bis.

Widząc przepelnioną salę a w sali tej moc osób, których na żadnym polskim widowisku się nie spotyka, widzi się dokładnie jakim potężnym propagandowym materiałem jest podobny zespół artystyczny. Wkrótce Namysłowski wyjeżdża do Ameryki.

Sklep Magistracki z mięsem

Nareszcie po długich i ciężkich perypetjach Magistrat doprowadził do skutku swe zamierzenie i otworzył sklep z mięsem, który w dzisiejszych niedzielnich czasach stał się niezbędnym równoważnikiem zapotrzebowania najpotrzebniejszego artykułu i wygórowanych apetytów rzeźniczych. Rzeźnicy, którym konkurencja Magistratu nie podoba się, rozpoczęli cichą walkę na której jak się zdaje najgorzej wyjdą ubogie sfery żydowskie naszego miasta. Walka polega na tem że Magistrat nie może dostać rytualnego rzeźzaka do uboju bydła. Zdawało się w pewnym momencie, że sprawa została załatwiona pomyślnie, gdyż nareszcie jeden z odważniejszych zdecydował się zostać magistrackim rzeźnikiem, oznaczono 1-szy dzień uboju i zdaje się nawet wszystkie przygotowania, do ubrania się rzeźzaka w czysty biały fartuch włącznie, zostały dokonane, gdy dano znać, że i ten cofnął się pod groźą potęgi mafji rzeźniczej.

Wobec tego stanowiska rzeźników obecnie bije się jedynie sztuki na trefne mięso, które spadło w cenie o 15 gr. na kilogramie i wkrótce zaznaczy dalsze spadki, koszerne zaś pozostało w dawnej cenie.

Wyjazd delegacji

„Grodner Moment” donosi, że wyjechała do Izby Skarbowej w Białym stoku delegacja Związków kupców drobnych kupców i rzemieślników celem poparcia wystanego w swoim czasie podania, odnośnie nieproporcjonalnego obciążenia podatkami. Dyrektor Izby Skarbowej uważnie i przychylnie odniósł się do żądań delegacji i obiecał mieć takowe na uwadze.

Delegacja, nie kontentując się uzyskanym sukcesem, zamierza wyjechać do Warszawy, celem przedstawienia położenia p. Ministrowi.

Sprawozdanie z kwesty urzędzonej dn. 21 IX. r. b. przez Zarząd Koła Pań przy parafji Ewangelickiej w Grodnie

Zarząd Koła Pań niniejszym komunikuje, że ze zbiórki urzędzonej dn. 21 IX. dla biednych ewangelików m. Grodna otrzymano: 421 zł. 87 gr. 13.120.000 mk. pol. 25 fenigów gdańskich i 5 polskich fenigów.

Obliczenie zawartości puszek odbyło się w obecności prezesowej Koła Pań, p. D-rowej A. Ruppowej i prezesa parafji Ewang. D-ra A. Higiera.

Zarząd Koła Pań składa serdeczne „Bóg zapłać” wszystkim, którzy przyczynili się do zasilenia funduszu dla biednych.

Zarząd.

Ofiary

D-rostwo Talhejmowie, zamiast bytności na balu na bibliotekę policyjną w dn. 1-go października w „Royalu” składają 5 zł.

i zamiast bytności na balu W.K.W. Niemen w dn. 4-go października składają 10 zł.

Wiadomości policyjne.

Przez I Komisariat Policji Państw w Grodnie, zostały sporządzone protokoły: na Dajnowicza Wicentego, za nielegalną sprzedaż papierosów i pobieranie wygórowanych cen, na doróżkarza Nr. 16, Krzysztofika Macieja, za pobieranie wygórowanej ceny.

Przez II Komisariat Policji Państw w Grodnie sporządzono protokół: Bachński Józef, Bonifaterska № 15 złożył zameldowanie o przywłaszczeniu stołu jego, wartości 50 zł, przez niewiedomego osobnika.

W dniu 26. 9. b. m. w tutejszej ekspozyturze złożył zameldowanie Wileński Rubin, zam przy ulicy Pralnej № 14 o przywłaszczeniu przez jego krewnych garnituru wełnianego, wartości 140 zł.

Klacz zaginiona w dniu 23 b. m., na szkodę Łuka Edorada, zamieszkałego we wsi Boguszówce gm. Łożańskiej, w dniu 26 b. m. została odnaleziona i oddana prawemu właścicielowi.

List do Redakcji

Do Redakcji Nadnemeńskiego Kurjera Polskiego.

Niniejszem proszę p. Redaktora o umieszczenie na łamach „Kurjera” opisu następującego zdarzenia:

Ceny zniżone! Uwadze P. T. Nauczycielstwa i Młodz. Szkolnej! Księgarnia i skład materiałów pisemnych

E. IBERSKIEGO GRODNO Dominikańska 31.

poleca w wielkim wyborze na rok szkolny 1924—1925

Podręczniki szkolne. Dla wszystkich Grodzieńsk. Zakładów Naukowych po cenach wydawnictw warszawskich!

Artykuły pisemne, przyrządy do rysunków i kreślenia i t. p.

— po cenach zniżonych —

21—30

UWAGA; młodzież szkolna zakupująca u mnie podręczniki szkolne, otrzymuje zupełnie bezpłatnie „mój dziennik” do zapisywania lekcji.

Rozkład pociągów na st. Grodno.

ważny od 1 czerwca 1924 r.

Stacja	Nr	przbycie	odejście
Grodno — Wołkowysk	253/254	13.08	16.36
Zemgale — Warsz. Gl.	702 pos.	1.09	1.17
Wilno — Warsz. Wil.	712	4.30	4.45
Warsz. Gl. — Zemgale	701	4.33	4.43
Warsz. Wil. — Suwałki	731/734	6.02	6.37
Warsz. Wil. — Wilno	711	7.05	7.20
Warsz. Wil. — Zemgale	713	14.51	15.01
Zemgale — Warsz. Wil.	714	15.02	15.12
Suwałki — Warsz. Wil.	732/734	23.13	23.48
Grodno — Jeziory	—	—	6.30
Jeziory — Grodno	—	17.15	—

Bilet kolejowy na stacji Grodno Franciszek Twardowski jest mi winien pewną sumę pieniędzy za dokonane roboty przy budowie jego domu. Spotkawszy Twardowskiego na ul. Orzeszkowej w dniu 27 b. m. upomniałem się u niego o należność, na co w odpowiedzi pobit mnie żelaznym kijem z którym stale chodzi tak, że straciłem przytomność. Zbrozonego krwią policja podjęła mnie z ulicy i oddała pod opiekę kolejowego lekarza, który udzielił mi opatrunku i sporządził należną obdukcję.

O fakcie tym nie pisal bym gdyż mam zamiar poszukiwać satysfakcji na innej drodze gdyżby nie to, że uważam za stosowne publicznie napiętnować Twardowskiego za czyn nieuczynny z charakterem obrońcy ludu pracującego jakim mieni się on być, mając jednocześnie odwagę, kierowany przez innych, ubiegać się o mandat poselski.

(podpis)

Nazwisko pod powyższym listem zaświadczone przez wiarogodnej osoby i pieczęć związku.

Red.

Dział urzędowy.

Zawiadomienie

Niniejszem zawiadamiam się, że w czasie od 30 września do 16 października w „Polsce Zbrojnej” został ogłoszony konkurs, mający odbyć 16. 10. b. r. na roboty asenacyjne w garnizonach: Grodno, Augustów i Sokółka.

Kierownik Rej. Inż. i Sap.

(—) Inż. Smidowicz kapitan.

Two ubezpieczeń „PIAST”

Oddział w Grodnie

pl. Batorego 2 tel. 18 i 62.

Wszelkie ubezpieczenia — od ognia, kradzieży, transportów życia, szyb, koni.

Dr. med. H. BRYZMAN

GRODNO

ul. Hoowera № 2. Tel. 202.

powrócił. 2—5